

RICHARD KRÁL

K POTŘEBĚ NOVELIZACE ZÁKONA O MEZINÁRODNÍM PRÁVU SOUKROMÉM A PROCESNÍM

I.

Od přijetí zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním (dále jen ZMPS) uplynulo již téměř 30 let. Během této doby byl ZMPS pouze jedenkrát a to ve svých 2 ustanoveních (§ 39/1 a § 67/2) nepatrně novelizován, zákonem č. 158/1969 Sb., kterým se doplňují a mění občanský soudní řád, notářský řád a ZMPS.

K úvaze nad tím, zda je v současnosti potřebná rozsáhlejší novelizace ZMPS inspirují především 3 skutečnosti. První skutečností je nová radikálně změněná společensko-ekonomická realita, již se přímo frenetickým tempem novelizací přizpůsobují téměř všechny stávající zákony ze všech právních odvětví. Otázkou tedy je, zda i ZMPS není nezbytné přizpůsobit této nové realitě.

Druhou skutečností je v celosvětovém měřítku pozorovatelný, objektivními okolnostmi podmíněný neustálý rozvoj mezinárodního práva soukromého. Otázkou tedy je, zda téměř 30 let starý, na svou dobu však poměrně moderní a progresivní ZMPS, by nebylo vhodné modernizovat, aby odrážel nejmodernější poznatky, náhledy a koncepce mezinárodního práva soukromého.

Třetí skutečností, která inspiruje k úvaze nad potřebností novelizace ZMPS, je existence více jak 20 mezer a nesrovnalostí, především legislativně technického charakteru, v ZMPS. Na tuto skutečnost nedávno poukázali ve svém nezvykle důkladném a kritickém komentáři k ZMPS prof. Zdeněk Kučera a dr. Luboš Tichý.¹⁾ Otázkou tedy je, zda by nebylo účelné ZMPS novelizovat, aby se stal i z legislativně technického hlediska dokonalým.

¹⁾ Kučera Z., Tichý L.: Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním, Komentář, Panorama, Praha 1989.

II.

K první skutečnosti a otázce je nutno uvést, že nezbytnost přizpůsobení ZMPS nové radikálně změněné společensko-ekonomické realitě je ve srovnání se zákony z jiných právních odvětví nepatrná. Je to dáno především specifičností metody úpravy právních vztahů používané v mezinárodním právu soukromém, vzhledem k jeho specifickému předmětu. Količní normy hmotně právně neupravují občanskoprávní vztahy s mezinárodním prvkem, ale pouze určují kterým právním řádem z více možných se tyto vztahy řídí. Tím byl objektivně omezen prostor pro to, aby ZMPS mohl být ovlivněn některými ideologickými postuláty uplynulého období, tak jak se tomu stalo zákonům z jiných právních odvětví.

V celém ZMPS je tak pravděpodobně možné najít pouze asi 2 věci, které vyžadují přizpůsobení se nové společensko-ekonomické realitě. Je to jednak existence ustanovení vycházejícího z koncepce absolutní jurisdikční imunity státu a dále neexistence jakéhokoliv ustanovení, které by řešilo količní a jurisdikční otázky konkursního řízení s mezinárodním prvkem.

Ustanovení § 47 ZMPS, zakotvující téměř absolutní jurisdikční imunitu států, je odrazem dogmatické interpretace zásad svrchovanosti a svrchované rovnosti států, z nichž se jurisdikční imunita státu odvozuje. Interpretace, která ve vztahu k jurisdikční imunitě státu neumožňuje rozlišovat mezi případy, kdy stát vystupuje jako subjekt mezinárodního práva veřejného (jako suverén) a případy kdy vystupuje jako subjekt občansko a obchodně právních vztahů s mezinárodním prvkem (jako obchodník). Interpretace, která neodráží potřeby mezinárodní ekonomické spolupráce a která se stala zcela jednoznačně absolutní.²⁾ Změna ustanovení § 47 ZMPS, tak aby vycházelo z koncepce funkční imunity států se jeví jako nezbytná.³⁾

K stávajícímu § 47 ZMPS ještě jednu poznámku, jako zcela nepochopitelné se jeví, že absolutní jurisdikční imunita je cizím státům poskytována bez ohledu na recipocitu. Poskytujeme tak cizím státům, jejichž předpisy vycházejí z moderní koncepce funkční imunity, jednostranně privilegia. Neboť i když cizí právnické a fyzické osoby mohou uplatňovat své nároky proti čs. státu před svými soudy, nemohou naše právnické a fyzické osoby uplatňovat své občansko-obchodně právní nároky vůči cizímu státu před

²⁾ Detailně se problematikou jurisdikční imunity státu, včetně kritiky koncepce absolutní imunity zabývá Baláš V.: Imunita státu, kand. dis. práce; Praha 1990. V. Baláš analyzuje především výsledky Komise OSN pro mezinárodní právo, v níž je tato problematika studována k účelům přípravy kodifikační úmluvy.

³⁾ Srov. návrhy de lege ferenda, které v této souvislosti předkládá Baláš V.: dílo cit. v pozn. 2.

našimi soudy. Že to může za určitých okolností vést i k poškození našich právnických a fyzických osob je evidentní.

Druhou věcí, která v ZMPS vyžaduje přizpůsobení se nové společensko-ekonomické realitě, je neexistence jakéhokoliv ustanovení, které by řešilo kolizní a jurisdikční otázky konkursního řízení s mezinárodním prvkem. Neexistence takového ustanovení v ZMPS vyplývalo především z teze, že v socialistické, zespolečenštěné ekonomice k předlužení jejich subjektů a k následnému konkursnímu řízení nemůže v praxi dojít. A to z důvodů plánování veškeré hospodářské činnosti a její kontroly ze strany nadřízených orgánů a SBČS.

Současný náš přechod k tržní ekonomice, privatizace a otevírání se naší ekonomiky světu vyvolává samozřejmě potřebu znovupřijetí konkursního řádu,⁴⁾ jakož i potřebu přijetí ustanovení, která by řešila jurisdikční a kolizní otázky konkursního řízení s mezinárodním prvkem. Při koncipování takovýchto ustanovení, která mohou být obsažena nejen v ZMPS, ale i v novém konkursním řádu, stojí za úvahu vyjít ze dvou návrhů konvencí Rady Evropy (1990)⁵⁾ a Evropských společenství (1980).⁶⁾ Oba návrhy konvencí detailně řeší řadu jurisdikčních a kolizních otázek konkursního řízení s mezinárodním prvkem.⁷⁾ Pokud jde o návrh konvence Rady Evropy, za úvahu stojí i zvážení případného přístupu k budoucí konvenci.

III.

Ke druhé skutečnosti a otázce vyvolávající zamyšlení nad potřebou novelizace ZMPS je možno uvést, že téměř 30 let starý ZMPS, ve světle nejnovějších, objektivními okolnostmi podmíněných poznatků mezinárodního práva soukromého, zastaral především ve dvou oblastech. V oblasti kolizní úpravy občanskoprávní mimosmluvní odpovědnosti (§ 15) a dále v oblasti poskytování v kolizní rovině ochrany spotřebiteli.

Objektivní okolností, která vyvolává potřebu modernizace § 15 ZMPS je především neustále se prohlubující a rozvíjející proces objektivizace odpovědnosti za škodu.⁸⁾ Celosvětově pozorovatelný proces zavádění různých typů objektivní odpovědnosti a objektivizace subjektivní odpovědnosti

⁴⁾ Dříve platný konkursní řád, zákon č. 64/1931 Sb., byl v podstatě bez náhrady „nahrazen“ občanským soudním řádem, zákon č. 142/1950 Sb.

⁵⁾ The draft European Convention on certain international aspects of bankruptcy.

⁶⁾ The EC draft convention on Bankruptcy, voluntary liquidation and related matters.

⁷⁾ Blíže k oběma návrhům úmluv např. Volken P.: Harmonisation of Private International Bankruptcy law, Rec. des cours, Hague, 1990.

⁸⁾ Blíže k tomuto procesu např. Solyom L.: The decline of civil law liability, Budapest, Akademiai, Kiado 1980.

s sebou nese přesunutí důrazu ze sankční funkce odpovědnosti za škodu na funkci kompenzační. Tj. do středu pozornosti se místo otázky postižení škůdce (ve většině případů hradí škodu pojišťovna) dostává otázka odškodnění poškozeného.

Toto přesunutí důrazu má v oblasti kolizního práva ten důsledek, že účelem kolizní normy pro náhradu škody ex delicto přestává být určení rozhodného práva, které by z kolizního hlediska bylo neoptimálnější k určení míry postihu škůdce. Účelem se stává určení rozhodného práva, které by z kolizního hlediska bylo neoptimálnější k určení míry odškodnění poškozeného. Jinými slovy, v důsledku přesunutí důrazu ze sankční funkce odpovědnosti za škodu na funkci kompenzační vzniká požadavek, aby příslušná kolizní norma vždy odkazovala na právní řád, který je z kolizního hlediska neoptimálnější k určení míry odškodnění poškozeného a ne k určení míry postihu škůdce.

Celosvětový proces objektivizace občanskoprávní odpovědnosti je nedílně provázen vznikem a neustálým rozšiřováním a růstem významu pojištění odpovědnosti za škodu.⁹⁾ V důsledku toho se původní delikt ní odpovědnostní vztah mezi odpovědným (škůdce) a poškozeným velmi často okamžitě mění na vztah mezi pojišťovnou škůdce a poškozeným, popř. jeho pojišťovnou.

V oblasti kolizního práva tato skutečnost s sebou nese požadavek, aby kolizní norma pro náhradu škody ex delicto určovala rozhodné právo s maximální jednoznačností. Zcela jednoznačná, předvídatelná kolizní norma totiž mj. přispívá k mimosoudnímu urovnávání sporů o nároky na náhradu škody ex delicto, o což mají pojišťovny z řady důvodů, zejména finančních, eminentní zájem.

Celosvětový proces objektivizace hmotněprávního institutu občanskoprávní odpovědnosti tedy v oblasti kolizního práva vyvolal vznik 2 nezbytných, nových požadavků na moderní kolizní normu pro náhradu škody ex delicto. Moderní kolizní norma by měla vždy odkazovat na právní řád, který je z kolizního hlediska neoptimálnější k určení míry odškodnění poškozeného, a dále by měla být maximálně jednoznačná.

Ani jeden z těchto požadavků bohužel stávající kolizní úprava občanskoprávní mimosmluvní odpovědnosti v ZMPS nesplňuje. Tím, že § 15 neumožňuje odchýlení se v určitých případech¹⁰⁾ od lex loci delicti není

⁹⁾ Blíže k tomuto jevu např. Fekete I.: Poistenie zodpovednosti za škody v československom práve; kand. dis. práce, Praha 1987.

¹⁰⁾ Jedná se zejména o případy, kdy v zahraničí vznikne delikt ní odpovědnostní vztah mezi občany stejné státní příslušnosti či se shodným obvyklým pobytem. Dále např. o případy, kdy v zahraničí dojde ke vzniku odpovědnostního vztahu mezi občany (třeba i různé státní příslušnosti), mezi kterými již existuje určitý rodinně právní, pracovně právní či obligační vztah.

splněn požadavek, aby kolizní norma vždy odkazovala na právní řád, který je z kolizního hlediska nejoptimálnější k určení míry odškodnění poškozeného. Tím, že § 15 alternativně navazuje buď na právo místa vzniku škody nebo na právo místa deliktního jednání, není splněn požadavek, aby kolizní norma pro náhradu škody ex delicto byla maximálně jednoznačná. Jako zcela nezbytné se proto jeví přizpůsobení § 15 ZMPS požadavkům, které s sebou pro oblast kolizního práva přinesl teprve v posledních desetiletích pozorovatelný celosvětový proces objektivizace občanskoprávní odpovědnosti.

Uvedené 2 nezbytné požadavky však těžko může splnit jedna kolizní norma pro všechny druhy a typy mimosmluvní občanskoprávní odpovědnosti. Východiskem proto asi jediné je, kromě přijetí nové základní, obecné kolizní normy pro náhradu škody ex delicto, i přijetí speciálních kolizních norem pro jednotlivé specifické typy občanskoprávních mimosmluvních odpovědnostních vztahů. Takovými typy odpovědnostních vztahů, které vyžadují specifickou kolizní úpravu jsou např. odpovědnost za škody způsobené výrobkem,¹¹⁾ odpovědnost za škody způsobené dopravními nehodami,¹²⁾ odpovědnost za škody způsobené nekalou soutěží, odpovědnost za škody způsobené porušením práva k nehmotným statkům atd.¹³⁾

Druhou oblastí, ve které ZMPS, ve světle nejnovějších, objektivními okolnostmi podmíněných poznatků mezinárodního práva soukromého, zastaral, je oblast poskytování v kolizní rovině ochrany spotřebiteli.

V posledních desetiletích jsme svědky celosvětového trendu přijímání nových zvláštních hmotněprávních předpisů, popř. novelizace existujících předpisů za účelem zvýšení ochrany spotřebitele. Tento trend se v poslední době přenesl i do oblasti kolizního práva. Důkazem čehož jsou zvláštní ustanovení popř. zvláštní kolizní normy, ve zvýšené míře chránící a zvyšující spotřebitele, obsažené v nejnovějších kodifikacích kolizních norem např. v Rakousku a Švýcarsku, stejně jako v úmluvě Evropských společenství o právu použitelném na smluvní závazky.¹⁴⁾ Tato ustanovení zejména omezují volbu práva v případě smluv uzavíraných spotřebiteli tak,

¹¹⁾ Tento typ odpovědnosti detailně kolizně upravuje Úmluva o právu použitelném pro odpovědnost za výrobky, vypracovaná na 12. zasedání Haagské konference mezinárodního práva soukromého v r. 1972. ČSFR není stranou této úmluvy.

¹²⁾ Tento typ odpovědnosti detailně kolizně upravuje Úmluva o právu použitelném pro dopravní nehody, vypracovaná na 11. zasedání Haagské konference mezinárodního práva soukromého v r. 1968. ČSFR je stranou této úmluvy od r. 1976. (Vyhláška MZV č. 130/1976 Sb.)

¹³⁾ Obecně ke kolizní problematice občanskoprávní mimosmluvní odpovědnosti srov. též Tichý L.: Náhrada škody při mimosmluvním porušení povinnosti; kand. dis. práce, Praha 1982 a Král R.: Ke kolizní úpravě občanskoprávní mimosmluvní odpovědnosti, Právník č. 8/1989 str. 687—695.

Obě uvedená díla obsahují též některé návrhy de lege ferenda.

¹⁴⁾ Srov. § 5 této Úmluvy.

aby tito nemohli být zbaveni ochrany, které jim poskytují zvláštní právní předpisy místa jejich obvyklého pobytu či státní příslušnosti. Tato ustanovení rovněž zvláště, pro-spotřebitelsky, kolizně upravují smlouvy uzavírané spotřebiteli, v případě že nedojde k volbě práva, a dále odpovědnost za škody způsobené výrobky.

Žádná takováto ustanovení, která by poskytovala v kolizní rovině zvýšenou ochranu spotřebiteli, bohužel ve stávajícím ZMPS, vzhledem k datu jeho přijetí, nenajdeme. Jejich přijetí se však jeví jako velmi potřebné a žádoucí.

Vedle oblasti kolizní úpravy občanskoprávní mimosmluvní odpovědnosti a oblasti poskytování v kolizní rovině ochrany spotřebiteli je možno upozornit i na další oblasti, ve kterých ZMPS, ve světle nejnovějších, objektivními okolnostmi podmíněných poznatků mezinárodního práva soukromého, částečně zastaral či zastarává. Těmito dalšími oblastmi např. jsou, oblast úpravy problematiky norem bezprostřední aplikace, včetně problematiky respektování cizích veřejnoprávních předpisů, oblast kolizní úpravy změny příjmení uzavřením manželství, oblast úpravy konkurence mezinárodních smluv, oblast kolizní úpravy všech otázek či vztahů, kde je jako dominantní hraniční určovatel používán hraniční určovatel státní příslušnosti.

Zatímco ale v oblasti kolizní úpravy občanskoprávní mimosmluvní odpovědnosti a oblasti poskytování v kolizní rovině ochrany spotřebiteli se zdá být nutnost novelizace neoddiskutovatelná, jednoznačná a naléhavá, nedá se to již tvrdit o zmiňovaných dalších oblastech. Zde se potřeba novelizace jeví jako možná diskutabilní a ne zrovna nejnaléhavější.

Stávající ZMPS neobsahuje žádné ustanovení, které by přímo řešilo problematiku norem bezprostřední aplikace včetně problematiky respektované cizích veřejnoprávních předpisů. Přičemž tato problematika se stala v posledních desetiletích velmi aktuální, o čemž mj. svědčí existence ustanovení, řešících tuto problematiku v nejnovějších kodifikacích mezinárodního práva soukromého a v některých nových mezinárodních úmluvách.¹⁵⁾ Účelem těchto ustanovení je zvýšit právní jistotu účastníků právních vztahů. Otázkou však je nakolik se jim to daří a nakolik se jim to vůbec může podařit.

Stávající ZMPS neobsahuje zvláštní kolizní normu, která by upravovala otázku změny příjmení uzavřením manželství. V úvahu pro úpravu této otázky přicházejí pouze kolizní normy obsažené v § 3 a § 21 ZMPS, nicméně ani jedna z nich plně nevyhovuje. Východiskem by mohlo být při-

¹⁵⁾ Srov. § 7 Úmluvy Evr. společenství o právu použitelném na smluvní závazky, nebo § 7 Úmluvy o právu použitelném pro dopravní nehody (vyhl. č. 130/1976 Sb.)

stoupení k úmluvě (č. 19) O právu použitelném pro příjmení a jména z 5. 9. 1980, vypracovaná Mezinárodní komisí pro civilní statusové věci.¹⁶⁾

Mimochodem o celé řadě moderních mezinárodních úmluv či nejnovějších kodifikací¹⁷⁾ norem mezinárodního práva soukromého v jednotlivých zemích je možno obecně konstatovat, že poskytují zajímavá východiska či inspirace k novelizaci některých ustanovení ZMPS. Jako způsob novelizace některých již zastarávajících či nevyhovujících ustanovení ZMPS může proto v určitých případech připadat v úvahu přistoupení k některým úmluvám, popř. recipování určitých jejich ustanovení. Pokud jde o recipování, platí to zejména o určitých ustanoveních již vypracovaných či vypracovávaných úmluv Evropských společenství.¹⁸⁾ Už jenom proto, že ČSFR má v úmyslu stát se v příhodné době členem Evropských společenství a bude muset proto tak jako tak přizpůsobit svůj právní řád včetně svého mezinárodního práva soukromému právu Evropských společenství.

S Evropským společenstvím a jeho rozvojem souvisí rovněž otázka, zda není příhodné začít uvažovat nad opodstatněností, vhodností a potřebností nahrazení hraničního určovatele státní příslušnosti, přesně vymezeným hraničním určovatelem obvyklého pobytu. Neboť jak se zdá, v Evropě společného trhu s volným pohybem obyvatelstva a možností trvalého usazování kdekoliv, kritérium obvyklého pobytu bude v řadě případů lépe vyjadřovat a zabezpečovat spjatost určité osoby s určitým právním prostředím.

IV.

Ke třetí, v úvodu článku uváděné, skutečnosti a otázce vyvolávající úvahy nad potřebností novelizace ZMPS je možno uvést, že z nového komentáře k ZMPS¹⁹⁾ vyplývá, že k tomu, aby se stal stávající ZMPS

¹⁶⁾ Mezinárodní komise pro civilně statusové věci (International commission on civil status) je mezinárodní organizací, která sdružuje 12 států kontinentální Evropy, a jejímž hlavním posláním je vypracovávat návrhy úmluv upravujících různé otázky související s civilně statusovými věcmi s mezinárodním prvkem. Až dosud komise vypracovala 23 návrhů úmluv. Bliže ke komisi a jednotlivým úmluvám viz. Bischoff: Commission Internationale pour l'etat civil, Recueil des cours Hague 1990.

¹⁷⁾ Srov. Schnitzer A. F.: Die Kodifikationen des internationalen Privatrechts; Zeitschrift für Rechtsvergleichung 1982 s. 300 n.

¹⁸⁾ Srov. zejména tzv. Bruselskou úmluvu — Úmluvu týkající se pravomoci a výkonu rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních z r. 1969; a již uváděnou úmluvu ES o právu použitelném na smluvní závazky.

Podrobný rozbor první Úmluvy podává Jenard P.: Rapport sur la convention concernant la competence judiciaire et l'execution des decisions en matiere civile et commerciale signeé a Bruxelles 27. 9. 1969, Brusell 135 s. Podrobný rozbor druhé Úmluvy podává Guiliano report XIV/408/72 E.

¹⁹⁾ Kučera Z., Tichý L.: dílo cit. v pozn. 1.

z legislativně technického hlediska dokonalým je potřebné odstranit více jak 20 jeho mezer a nesrovnalostí.²⁰⁾

Z mezer a nesrovnalostí legislativně technického charakteru, na které upozorňují autoři komentáře k ZMPS, je možno pro ilustraci poukázat na následující. V řadě případů ZMPS (§ 19, § 21, § 24) nefixuje hraniční určovatele proměnlivé povahy (státní příslušnost) k určitému časovému okamžiku. Tím se bohužel otevírá prostor pro vznik tak nežádoucího jevu, jakým je mobilní konflikt. V případě § 62 je, pro otázky prohlášení manželství za neplatné a zjišťování zda tu manželství je či není, hraniční určovatel státní příslušnosti zcela nesmyslně fixován k okamžiku zahájení řízení, místo aby byl fixován k okamžiku uzavření manželství. ZMPS na různých místech používá promiscue ve stejném smyslu výrazů „občan státu“ (§ 22/1), „příslušník státu“ (§ 21/1), „československý občan“ (§ 33/3), „československý státní občan“ (§ 32/1), „československý příslušník“ (§ 25/2). ZMPS výslovně neupravuje uznávání a výkon cizích rozhodnutí v některých nemajetkových věcech (např. o výchově nezletilých dětí a o úpravě styku s nimi). V případě výkonu těchto rozhodnutí, vzhledem k tomu, že se jedná o tak závažnou věc jako je donucení osoby, nelze analogicky aplikovat ustanovení ZMPS upravující výkon cizích rozhodnutí v majetkových věcech. ZMPS nejednoznačně upravuje otázku zpětného odkazu (§ 35), neboť nerozvádí, zda výraz „rozumné a spravedlivé uspořádání vztahu“, chápat ve smyslu kolizním či materiálním. ZMPS rovněž nerozvádí, zda zpětný odkaz je možno nebo je nutno přijmout, v případě, že jsou splněny předpoklady jeho přijetí. ZMPS obsahuje též řadu legislativně technických nejasností souvisejících s vymezením pravomoci čs. justičních orgánů a to zejména ve věcech vyplývajících z rodinné právních vztahů s mezinárodním prvkem.²¹⁾

V určitém slova smyslu je možno za legislativně technické nesrovnalosti či mezery ZMPS též považovat i některé další skutečnosti, na které autoři komentáře již nepoukazují. Např. to, že ZMPS ani rámcově neupravuje problematiku kvalifikačního problému a předběžných otázek. Dále např. to, že v § 32 je použita formulace „Cizinci mají v oblasti svých osobních a majetkových práv, pokud tímto zákonem nebo zvláštními předpisy není stanoveno jinak, stejná práva a stejné povinnosti jako státní občané českoslovenští“, aniž by bylo poznamenáno, že tomu tak je, resp. může být jen za předpokladu, že pro jejich právní postavení je rozhodné čs. právo. V mnoha případech se totiž právní postavení cizinců v ČSFR řídí cizím právem (právním řádem jejich státní příslušnosti či domicilu atd.).

²⁰⁾ Srov. Král R.: Několik poznámek ke komentáři k zákonu o mezinárodním právu soukromém a procesním; Právo a zákonnost č. 5/1990 s. 305—309.

²¹⁾ Blíže Kučera Z., Tichý L.: dílo cit. v pozn. 1 s. 222, 234, 235.

Realitou, pravda je, že všechny uváděné legislativně technické mezery či nesrovnalosti ZMPS až dosud v praxi nepůsobily vážnější problémy. Souvisí to ale do značné míry s omezeností významu a frekvence aplikace ZMPS v minulosti. Tato omezenost byla mimo jiné²²⁾ dána existencí nesmyslných, umělých, byrokratických překážek rozvoje všestranných styků mezi občany našeho státu a občany z jiných než bývalých socialistických zemí. S odstraněním těchto překážek a nárůstem styků našich občanů s občany cizích států lze očekávat nárůst významu a frekvence aplikace ZMPS. Nárůst, který může způsobit, že uváděné legislativně technické mezery a nesrovnalosti ZMPS začnou v praxi působit určité vážnější problémy. I proto se novelizace ZMPS, i za účelem odstranění nejasností a mezer legislativně technického charakteru jeví jako účelná.

V.

Rozbor tří, v úvodu zmíněných skutečností vyvolávajících úvahy nad potřebností a vhodností novelizace ZMPS, naznačil, že novelizace ZMPS je opravdu do jisté míry potřebná a žádoucí.

Rozbor zároveň naznačil, že snad s výjimkou oblasti kolizní úpravy mimosmluvní odpovědnosti a oblasti poskytování ve zvýšené míře ochrany spotřebiteli, novelizace ZMPS není nezbytná v nejbližší době.

Je proto možné a zároveň žádoucí, aby případné novelizaci ZMPS předcházely důkladné rozborů a diskuse ve vědeckých kruzích, jakož i kruzích právní praxe. Rozborů a diskuse, které by nakonec vyústily v novelizaci, která by ze ZMPS učinila po všech stránkách moderní, legislativně technicky dokonalý zákon.

RICHARD KRÁL

ZUR NOTWENDIGKEIT DER NOVELLISIERUNG DES GESETZES ÜBER DAS INTERNATIONALE PRIVAT- UND PROZESSRECHT

Zusammenfassung

Der Autor geht in seiner Arbeit auf die Frage ein, ob es gegenwärtig notwendig ist, das Gesetz umfangreicher zu novellisieren, oder ob es nicht angebrachter wäre, dieses so zu modernisieren, daß es die modernsten Erkenntnisse

²²⁾ Určitá omezenost frekvence aplikace ZMPS je rovněž dána tím, že nejfrekventovanější, nejtýpější občanskoprávní vztahy s mezinárodním prvkem (rodinné právní, v mezinárodním obchodním styku) nejsou upravovány normami obsaženými v ZMPS, ale kolizními či přímými normami obsaženými v mezinárodních smlouvách.

widerspiegelt sowie die Ansichten und Konzeptionen des internationalen Privatrechts. Angedeutet werden die einzelnen Fragen, für deren Lösung das Gesetz schon veraltet ist, sowie die Bereiche, die vom Gesetz nicht geregelt werden und die eine Regelung bedürfen. Doch muß einer eventuellen Novellisierung eine gründliche Analyse und Diskussion vorausgehen, damit die Novellisierung das Gesetz zu einem modernen und legislativ vollkommenen Gesetz macht.